

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перера, на по године 4 перера.
 За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перера на по године 6 перера.
 За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
 Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
 Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље непосредно Администрацији „Глас Црногораца“ на Цетиње, а коме је наручио г. Вељку Рамадановићу, к. и. агента у Котор.
 Доноси се шаљу Уредницима. Рукониси се не враћају.
 Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку реч или број од пет цифара из петит слова по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре. Из виших слова сразјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перер. — Осим напријед именоване цијене од рјечи, наплаћује се по закону о таксима још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО РАСПИС

свима обласним управитељима у ново-ослобођеним крајевима

Дознао сам да у ново-ослобођеним крајевима многи почињу да купују непокретности, нарочито земље, с тога Вам наређујем, да у Вашем подручју, преко надлежних управних и општинских власти, обзнаните:

Према „Општем Имовинском Законику“ за Краљевину Црну Гору, при склапању купопродајних уговора морају се испунити многе формалности код надлежног суда, као н. пр. судска потврда уговора и т. д. ако се жели, да уговор важи, односно да купац постане прави власник дотичног добра.

Како, пак, према наређењу г. Министра Правде судови у ново-ослобођеним крајевима нијесу власни потврђивати за сад овакве уговоре, то се њима не може стећи властита над неким непокретним добром.

Осим овога познат је факт да у ново-ослобођеним крајевима многи „последњици“ земаља нијесу до истих дошли на начин како то закон прописује, управо они нијесу власници, у законском смислу, земаља које поседују. Такви „последњици“ су само држители (чл. 811. Оп. Им. Законика) те као такви имају само фактичку власт над дотичним добром, а не и правну.

Како само онај, који има правну власт над непокретним добрима, дакле онај који је власник, у законском смислу, дотичног добра (чл. 831. и чл. 93. Оп. Им. Законика) може са истим располагати, у овом случају продавати, то сви остали, макар и испунили све оне формалности, које закон тражи за купопродане уговоре непокретности, не могу тим уговором другог уговарача, т. ј. онога који купује учинити власником дотичног добра, јер „нико не може пренијети на другога више права, него што га сам има“.

С тога се сви они, који купују непокретности излажу опасности, да прави власници који ће без сумње искрснути, путем власничког преузима добро себи поврате, (чл. 833. и 97. Оп. Им. Законика) на мању или вишу штету онога — што ће зависити од околности — у чијим се рукама дотично добро нађе.

У извршењу овога мога наређења нека ме обласне управе извјесте.

Број 230.

Цетиње, 16. јануара 1913. г.

Министар Унутрашњих Дјела,
 Ј. С. Пламенац

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вјести

— Његово Величанство Краљ Господар отпутовао је на Ријеку.

— У част овдашњег француског посланика г. Енара и г-ђе му у понедељак у вече био је у Двору ручак.

— Г. Енар, овдашњи француски посланик, отпутовао је у сриједу ујутру дворским аутомобилом на одсуство у иностранство, када га је његова госпођа до Котора испратила и још истог дана се на Цетиње вратила, гдје ће се задржати још неко вријеме.

— Г. Тајан, нови секретар француског посланства на Цетињу, допутовао је у сриједу на своје ново опредјељење, гдје ће водити послове у својству отправника послова за све вријеме одсуствовања г. посланика.

ТЕЛЕГРАМИ

— Наши извјештаји —

Мурићани, 14. јануара. — У 11 сати прије подне па све до 4 сата по подне с већим или мањим прекидима Турци су покушавали, да одагнају наше предстраже са позиција на Широј Гори. Гађали су пушчаном и топовском ватром. С наших позиција Турцима је одговорано доста живом митраљешком палбом. Наши су успјели да Турке сузбију, одагнавши их натраг и одузели им важну позицију, те им нанјели осјетне губитке. Наши су имали два лако рањена.

Мурићани, 16. јануара. — У 11 сати прије подне напали су Турци на наше позиције испред Широке Горе, саму Широку Гору и љевокрилну колону. Напад је вршен живом пушчаном и артиљерском ватром с Тарабоша и других позиција. Непријатељ је имао намјеру да поврати позиције, које је увијек дана изгубио. Наступање непријатељске пјешадије спријечено је пушчаном и митраљешком ватром с наше стране, а ванредно добро потпомогнута артиљеријом. Бој је трајао до 4 и по сата по подне скоро без прекида. Турци су били сузбјени с осјетним губитцима. Ми смо имали два мртва и осам рањених.

Мурићани, 17. јануара. — Јучерашњи турски покушај да учине згодан испад противу наших позиција испао је на њихову велику штету, јер данас нијесу показали ни најмањег знака да што предузимају. На цијелој линији био је потпуни мир. Вијест, да су преговори о миру прекинати и да ће се рат наставити, изазвала је код трупа овог одреда одушевљење те с нестрпљењем очекују напад на Скадар, циљ наших операција.

— Кор-Биро —

Лондон, 13. јануара. — „Рајтер“ јавља, да су балкански делегати одлучили да прекину преговоре.

Петроград, 13. јануара. — Управа Црвеног Руског Крста одлучила је да постепено поврати у Русију своје изаслане санитарне мисије на Балкану.

Париз, 13. јануара. — Министармарине дао је инструкције за отправљање у даном случају два нова ратна брода на Исток.

Цариград, 13. јануара. — Сви су посланици посјетили по подне великог везира. Министарски Савјет бави се расправом одговора, који ће се дати вјероватно у понедељник. Што се тиче смисла одговора, то се сазнаје из министарства иностраних дјела, да нова влада не жели по што по то рат, али да ће закључити мир, ако Једрене остану Турској. Изгледа, да ће кабинет покушати да обнови преговоре без мијешања велесила. — Други шамбелан, Решид бег, ухапшен је и предан војном суду.

Лондон, 13. јануара. — „Рајтер“ сазнаје да балкански делегати мисле, да им треба причекати одговор Турске велесилама прије него донесу одлучно ријешење, и ако нијесу расположени да за много дана продужавају садању ситуаци-

ју. Делегати су ријешили да ратној оштини придају и трошкове проузроковане губитком времена од прекида преговора што га је проузроковала турска мисија која је увијек била без инструкција.

Софија, 13. јануара. — Неколико овдашњих посланика посјетили су Гешова да се обавијесте о држању владе бугарске ушљед догађаја у Цариграду. Обавијештени кругови тврде, да влада и не помишља да измијени своје досадање држање.

Петроград, 13. јануара. — Пулзувачични лист „Росија“ доноси: И ако је настало ново стање у Цариграду, држање велесила наспрам балканског рата, изражено у заједничкој ноти која је предата Порти, није се промијенило. Влада руска прожмана више него икад потребом да се рат доврши учиниће све напоре, да тај циљ постигне. С разлогом можемо вјеровати, да ће цијела Европа заједнички шљедити истом циљу. Европа очекује од новог турског кабинета, коме је потребна повјерење велесила, исти дух разложне помирљивости, погодан за животне интересе Турске, која је недавно изражен кабинетом Кјамил паше, тако ненадано ишчезлог с позорнице.

Букурешт, 14. јануара. — Пошто бугарска влада није још званично саопштила румунској обим концесија, која намјерава учинити Румунији, то је Мишу наређено, да напомене Даневу да влада румунска чека хитно саопштење тог званичног обавјештаја.

Петроград, 14. јануара. — Побија се вијест да је црноморска ескадра отпловила за Босфор.

Биоград, 14. јануара. — Војвода Путник је приспио. Краљ га је одмах примио, а иза тога имао је дуг разговор са Пашићем.

Беч, 14. јануара. — Стање надвојвода Рајнера погоршало се; катастрофа неизбјежна.

Лондон, 14. јануара. — „Рајтер“ сазнаје, да су балкански изасланици саставили одбор у коме ће бити по један члан од сваке мисије, ради састава писма, које ће се предати турској мисији, саопштавајући јој одлуку да се преговори прекину. Не зна се кад ће се писмо предати, али се држи да ће то бити сјутра.

Цариград, 14. јануара. — Хаки паша није се хтио примити за мистра иностраних дјела; вјероватно је, да ће се Саид Хафил паша примити тог портфеља. Министарски савјет бави се саставом ноте, која ће се сигурно предати тек се дефинитивно наменује министар иностраних дјела. Према изјави великог везира и неколицине дипломата, одговор ће бити помирљив, пошто влада жели да одржи везу и доцније преговоре са велесилама.

Солун, 15. јануара. — Према вјестима из Софије, тамо влада велико узнемирење ушљед вјести приспјелој влади да ће предаја ултиматума румунског односно уступања траженог земљишта слиједити неоложно. Изгледа да је министарски савјет ријешено да не уступи земљишном тражењу Руму-

није и да је наредио тамошњем становништву да се не одупире евентуалном надирању румунских трупа, а особито да на њих не пуца.

Лондон, 15. јануара. — „Рајтер“ јавља, да су делегати балкански утврдили текст ноте, која се има предати турској мисији. Што се тиче дана предаје, то је „Рајтер“ добио из балканских кругова протирјечне обавјештаје.

Цариград, 15. јануара. — Министарски савјет поново је расправљао о одговору ноте, која ће се предати амбасадорима сјутра или прексјутра. — Ирадом је постављен за министра иностраних дјела принц Саид Халим.

Говори се, да је комитет упутио свима партијама позив на заједни рад. Већи дио ухапшених лица пуштен је на слободу. „Јени Газети“ и „Икдаму“ дозвољено је да могу опет излазити.

Лондон, 15. јануара. — „Рајтер“ сазнаје да су разговори између Мишу и Данева настављени јутрос и, према изјави кругова румунских, воде се пријатељски. — Српска, бугарска и грчка мисија даће једна другој ручак сјутра; по томе излази да то означава свршетак бављења изасланика у Лондону. — Пуковник Гастов, војни бугарски савјетник, отпутоваће сјутра за Чаталцу.

Цариград, 15. јануара. — Гласови о абдикацији Султана и прогласи републике су измишљени. Од похапшених лица, нека се још налазе у затвору, као: уредник „Икдама“, ђенерал Ариф и бив. валија солунски ђенерал Ферид.

Одеса, 15. јануара. — Приспио је шеф цариградске полиције Исмаил ефенди, који је утекао због државног преврата.

Цариград, 15. јануара. — Према гласовима који упорно круже, озбиљне размирице избиле су у војсци на Чаталци између Младотурка и партизана Назим пашиних; шта више вели се да је било крвавог сукоба међу трупама. Потврђење не достаје. Талат је отпутовао на Чаталцу. Други шамбелан Решид пуштен је на слободу и ставио се под заштиту Енглеске. Више партизана бив. кабинета, међу којима и Муктар, син шенкулислама утекли су на руски параброд. Син великог везира Кјамила, Саид, успио је такође да утекне.

Париз, 15. јануара. — Кореспондент „Тана“ из Лондона доноси вијест, да се јуче руски амбасадор дуго разговарао са Грејом, који је истакао потребу да се избјегне свака изолисана акција, ма на коју то тачку било.

Букурешт, 15. јануара. — Цар њемачки дао је председнику министарског савјета ленту црвеног орла. Парламенат ће отпочети сједнице у сриједу.

Биоград, 15. јануара. — Вијести о посебној администрацији уведеној у новоузетим крајевима нетачне су, јер још о томе није ријешавао министарски савјет.

Беч, 15. јануара. — Надвојвода Рајнер је умро.

Цариград, 16. јануара. — Бивши министри унутрашњих дјела и фи-

нансија пуштени су на слободу. — Прески биро демантује вијест о одашилану Абдул Хамида у Ко-ниан, влада о томе није још ништа рјешавала. — Говори се о међусобном судару трупа на Чаталци. — Пројект одговарајуће ноте велесилама биће данас преведен на француски и поднијет новом кабинету. Тврди се да је Порта одлучила да усвоји већ учињене концесије од стране пуномоћника турских у сједници 3. јануара, дакле за вилает једренски гранична линија би ишла старом границом до ријеке Арде, даље током те ријеке до њеног састава са Сигитли-чај и, и остављајући Гимирцин, изашла би на језеро Бири Гел. Порта за држава права над острвима. Одговор ће се моћи предати амбасадама сјутра вече.

Београд, 16. јануара. — Краљ је потписао указ о производству официра, који су се одликовали у биткама. Нашљедник Александар произведен је за пуковника, а принц Павле за гардиског резервног поручика.

Беч, 16. јануара. — Посланик Јерзабек интерпелисао је министра предсједника због вијести о свршетку представа, која су, бајаги извршиле балканске војске и тражио је да се, ако се то докаже, учине енергичне представке код савезничких држава.

Лондон, 16. јануара. — „Рајтер“ сазнаје, да су се балкански делегати састали у 2:45 сата и конферисали више од три сата, саставили и потписали ноту коју намјеравају предати Турцима. — Српска мисија дала је опроштајни ручак, на коме је било око 30 особа, међу којима и принц Павле Карађорђевић. — На подне је Данев конферисао са Мишу, затим је Данев позван у министарство иностраних дјела. Данев и Мишу сјутра ће се поново састати. — „Рајтер“ сазнаје да је нота, коју су балкански делегати потписали, предана Новаковићу ради уручења Ршид паши. У ноти се не говори ништа о свршетку примирја, јер делегати сматрају да је њихов рад свршен предајом ноте. Веницелос одлази у Атину на крају ове недеље; одлазак осталих није још утврђен, али ће отићи ових дана.

Лондон, 16. јануара. — „Рајтер“ јавља да је Грујић у три сата послати подне предао Ршид-паши ноту савезника, а затим је отишао у министарство иностраних дјела да копију исте уручи Греју. Нота савезника гласи: Пошто су пуномоћници од обуставе радова конференције мира узалудно у току три недеље очекивали одговор отоманских пуномоћника на њихово потпоње тражење, а како догађаји који су се збили у Цариграду, изгледају им да отклањају сваку наду да ће се доћи до закључења мира, то су, на своју велику жалост, принуђени да изјаве да преговори отпочети у Лондону 16. децембра пр. г. *прекидају се* 28. јануара 1913. Документат су потписали сви делегати балкански, почевши с Даневим.

Беч, 16. јануара. — „Фремден-блат“ констатује, да су тројни савез и тројни споразум сагласни у гледишту да ако нови турски кабинет не усвоји жељу изражену у заједничкој ноти, то неће моћи рачунати на потпору велесила.

Букурешт, 16. јануара. — Одговарајући на тражење Румуније, изасланици Мишу и Данев сложили су се да саставе протокол, у коме би била наведена тражења Румуније и уступање Бугарске, па тај протокол да се поднесе кабинетима у Софији и Букурешту. Тај ће се протокол проучити у Букурешту и резултат проучавања послужити као основица по којој ће се доц-

није расправити то румунско-бугарско питање.

Цариград, 16. јануара. — У 4^{1/2} у вече предан је одговор Порте Палавићинију.

Софија, 17. јануара. — Ђенерал-исимус Савов упутио је војсци дневну наредбу, у којој се вели: пошто се преговорима о миру утврдило да непријатељ неће да уступи ни стогу земље, које смо нашим победоносним војскама освојили, то се припремаје за нове победе и докажете непријатељу и цијелом свијету да Бугарска заслужује више обзира. Министарски Савјет наредио је главном армијском квартиру да откаже од сјутра примирје.

Цариград, 17. јануара. — Предсједник сената Ферид паша отпутовао је у иностранство.

Цариград, 17. јануара. — Ђенерал Шукри, командант Једрена произведен је за првог дивизијског ђенерала, а командант Скадра Хасан Риза за бригадног ђенерала. Тврди се, да ће порта у свом одговору, који се има предати на подне, предложити за Једрене границу линијом Тунце, остављајући Бугарима дио вароши. Што се тиче острва, то она четири острва која се налазе пред Дарданелима морају остати Турској, а за остала порта је вољна да им да аутономију као Либану и Самосу.

Цариград, 17. јануара. — Примирје је отказано. У одговарајућој ноти Порте предлаже граничну линију којом се оставља Бугарској десна обала Марице. Што се тиче острва која доминирају Дарданеле Порте то питање оставља велесилама. Порте изражава наду да ће велесиле одржати обећање о финансијској потпори и да ће јој дати царински мајоритет.

Софија, 17. јануара. — *Примирје је отказано почевши од седам сати у вече, непријатељства ће дакле отпочети у 7 сати у вече у понедељник.*

Лондон, 17. јануара. — „Рајтер“ тврди, да су амбасадори на њиховој данашњој сједници расправљали арбанаско питање; такође и економске и финансијске проблеме проистичуће из освојења турских земаља од стране савезника.

Лондон, 17. јануара. — На данашњем састанку утврђен је протокол између Данева и Мишу, у коме су изложена мишљења с обије стране. Велико огорчење влада у бугарским круговима због доданог тражења Румуније тим више, што је исправка граница већ у начелу била ријешена. Румунија сад тражи линију која полази из Тутрукана, мјеста на Дунаву, 20 миља на запад од Силистрије, а излази на Балчик на 20 миља сјеверно од Варне. Румунија осим тога тражи гаранцију за аутономију школа и црква куцовлашких у крајевима, који буду припали Бугарској.

Београд, 17. јануара. — Управљајући кругови држе да не треба приписивати озбиљно схваћање вијестима извјесних листова, да је цариградски државни преврат подготвљен Њемачком или Аустро-Угарском.

Беч, 17. јануара. — Побииа се вијест протурена неким листовима да између Румуније и Аустро-Угарске постоји тајни уговор.

Цариград, 18. јануара. — Око подне министар иностраних дјела дошао је пред амбасаду аустроугарску да преда ноту, у толико један официр, брат великог везира, који је ту очекивао два сата, приђе аутомобилу и рече неколико ријечи министру, на што се исти вратио на Порту. Неколико минута прије тога велики везир је био посјетио Палавићинија. Дипломатски

кругови налазе да је нота Портине помирљива и предусретљива спрам великих сила, али држе да последије отказа примирја нота остаје без дјелства, пошто непријатељства имају отпочети у понедељник. Портини званични кругови изјављују, да и последије истека рока отказа примирја, Турци неће напасти него се само бранити, ако савезници буду напали први. Министар иностраних дјела предао је ноту у два и по подне Палавићинију. Нота је била враћена да се додају неколико ријечи.

Лондон, 18. јануара. — Изасланици Скудлис, Веснић и Поповић остаје још неко вријеме у Лондону, како би одржали везу са министром иностраних дјела и амбасадорима. Бугарске интересе заступаће Маџаров. Неколико изасланика вјероватно да ће присуствовати краљевом пријему 4. фебруара. Веницелос ће отпутовати у суботу преко Париза, Беча, Биограда у Солун. Мијушковић, одмах иза пријема отпутоваће директно за Цетиње. Данас ће турска мисија отићи код Греја да му захвали на гостопримству владе енглеске и потпори у преговорима о миру. По саопштењу одговора Портине, Данев је изјавио представнику „Рајтера“ у име свију савезничких мисија, да турски одговор не може дати основицу за поновна преговарања. Једрене и острва морају се уступити, иначе се преговори не могу обновити; осим тога то се уступљење има учинити прије почетка рата, јер први избачени метак измијениће наше услове. Прије него што је учинио ту изјаву Данев је био код Греја. Јуче су се амбасадори бавили само разграничењем Арбаније и положајем створеним прекидом преговора.

Београд, 18. јануара. — „Самоуправа“ вели: Ушљед револуције у Цариграду Балканци су једино прекидом могли избјећи да се преговори не отегну у неодољивост. Одговорност за то без сумње пада на Турке.

Софија, 18. јануара. — Према наредби главног квартира војним кореспондентима неће се дозволити да прате операције војске у новој ратној фази. Влада је наредила да се обустави свако кретање возова пред Једреном.

Париз, 18. јануара. — Министар финансија Теодоров изјавио је сараднику „Тана, да ће Бугарска остати при свом тражењу ратне оштеће, јер је у рату изгубила 25.000 војника. Бугарска има 550.000 војника, те како је Турска принуђава да држи тај број војске, то ће морати платити односни трошак. Савезници ће у начелу узети на себе дио отоманског дуга, али не могу пристати на арбитражно одређивање. Према Тодорову, они би могли узети 400 милиона

Петроград, 18. јануара. — „Биржевија Вједомости“ доноси интервју са једним руским дипломатом, који вели: Русија одобрава уношење Скадра и Јањине у састав нове Арбаније, евентуално заузеће тих вароши не би ништа о томе погледу измијенило. Главне задаће руске дипломатије биће да доведу у сагласност интересе Словена са онима великих сила, да се избјегну компликације европске и локализира рат на Балкану, ако се обнови.

Келн, 18. јануара. — „Келнске Новине“ доноси из Берлина: Прекид преговора означава тактичку демонстрацију савезника, који су може бити мислили да ће одлучити велике силе да изврше пресију у Цариграду, али велике силе нијесу вољне, да чине нове кораке. Велике силе очекују одговор Портин. Изгледа, да ће одговор дати основицу за преговоре између Порте и великих сила. Жалити је што

Балканци немају исто толико стрпљења колико и велике силе. Међутим рат је избјежим, ако се одговором пружи основица посредујуће акције.

Цариград, 18. јануара. — Ђенерал Савов упутио је из Димотика Махмуд Шефкет паши шљедећу депешу: пошто су преговори у Лондону прекинути, то ми је част извијестити вас, сходно чл. 4 протокола примирја, да ће се непријатељства обновити 4 дана последије овог акта т. ј. у идући понедељник у 7 сати у вече. Шевкет паша је одговорио да је ноту узео на знање.

Цариград, 18. јануара. — Министар ун. дјела депешом је извијестио власти у унутрашњости да је примирје прекинато те се власти позивају на чување реда и спрјечавање лажних гласова, који би могли узбуђивати духове.

Букурешт, 18. јануара. — Протокол, кога су саставили Мишу и Данев односно тражења Румуније и уступање Бугарске, потписали су оба преговораца и отправљен је у Букурешт.

Лондон, 18. јануара. — Лордска кућа одбила је пројект Хомрула за 326 гласова против 69.

Беч, 19. јануара. — Јуче је на најсвечанији начин сахрањен арцидука Рајнер. Сви листови истичу, да се одговор портин у опште сматра врло помирљивим и подобним да се створи основица даљих преговора.

Цариград, 19. јануара. — Дипломатски кругови држе, да ће корак великих сила бити у брзо, али због краткоће времена неће бити писмен, већ усмен. И ако се види патриотски покрет ипак се држи могућно избјећи обнову непријатељства. Ако се рат обнови, то се мисли да ће Бугари напасти само на Једрене, а на Чаталцу и Галипоље неће дјелствовати.

Софија, 19. јануара. Војним аташејима неће се дозволити да слиједи операције. Дипломатски кругови држе, да се из садржаја одговора порте опажају накнадна уступања турска тако, да случајност даљих преговора није искључена.

Београд, 19. јануара. — „Самоуправа“ вели да су балканске државе ушљед држања Турске принуђене да наставе крвати рат. Побједа је у рукама Божјим. Србија ће као и досада савјесно испуњавати своје савезничке дужности наспрам братске Бугарске. — Нашљедник Александар приспио је у Призрен, гдје су га поред власти дочекали и консули аустро-угарски и руски.

Солун, 19. јануара. — Сви бугарски официри, који се баве овдје, добили су наредбу да се спреме за даљу службу.

Цариград, 19. јануара. „Сабах“ сазнаје, да је „Хамидије“ изашла из суецког канала и код Астипале наишла на четири брода грчка, од којих је три утопила, а четврти се бацио на обалу.

Лондон, 20. јануара. — Сви чланови српске мисије, осим Веснића, отпутовали су јутрос за Београд.

Чаталца, 20. јануара. — Тврди се, да је порта наредила својим пуномоћницима да оду из Лондона, ако то учине савезнички делегати.

Софија, 21. јануара. — Према овлашћеним извјештајима, турски делегати у Лондону дали су разумјети балканским делегатима да би били спремни да наставе преговоре, а да су Балканци одговорили да усвајају предлог турски, ако Турци буду претходно усвојили услове савезника. Што су турци на то одговорили, не зна се.

Цариград, 21. јануара. — Валија једренски одликован је лентом Османије.

Цариград, 21. јануара. — Званични кругови Портини држе, да је обнова рата осигурана. Војни кореспонденти неће се пуштати да прате операције.

Париз, 21. јануара. — Бријан је јуче примио Веницелоса који је затим посетио Поенкареа и Жонара.

Лондон, 21. јануара. — Данев са секретарима отпутовао је за Париз.

Италија на Балкану у овом часу

Под овим насловом изашла је у Напуљу брошура од проф. Карла Катарианија, који је био на челу санитарне експедиције италијанских добровољаца, под заставом Црвеног Крста, у Црној Гори, са болницом у Синђину (Меду).

Како је уз италијанску дипломатију и италијанска журналистика с врло малим изузетком за оснивање једне нове државе у Арбанији, овој је брошури сврха сасвим противна, те заслужује, да се неким мјестима из ње упознамо:

Писац пита:
„Колициња у Италији познају Балкан? И колициња имају и најмање појма о Арбанији и Арбанасима? Ја држим, да могу рећи, без страха да ћу погријешити, да их можемо на прсте избројити, без да искључимо званичнике, који су по њиховим мисијама били принуђени да буду у додиру са балканским народима. И ја сам из почетка, у мом латинском стеризму, био распаљен горућом љубави за ову отаџбину Кастриоте, те сам пошао, да је помажем и проучавам мјесецима по разним странама од Елбасана до Пећи, од Цијевне до Миридиције; али после првих мјесеца морао сам измијенити многе моје појмове и кајати се, што сам писао у ступицама „Матина“ и „Трибуна“.

„Турци су почињели нечувена звјерства у Арбанији, али највјернији и најгрознији извршиоци наредба Абдул-Хамида готово су вазда били Арбанаси, који међусобно трајно подијељени, против сваког начела власти, представљају примитивно стање, које би се могло изнијети трошком милијарда, које би им морали пружити „великодушни просвјетитељи“.

„Ја, који познајем Арбанију с краја на крај, и који сам за њу жртвовао толико себе самога, убијењен сам, да је најгрђа судбина, што је може задесити, аутономија или независност у данашњим њеним примитивним приликама, ма да признајем, да би њено постојање одговарало нашим интересима, кад би била слободна од сваке врховне власти туђинске, што је и дозад доста очевидно, да нас може обманути, ма да смо вјечни оптимисте у Европи.

„Арбанаси образовани били су најбоље и највјерније слуге отоманске царевине; а бунтовници у већини били су у служби које велесиле, а познато је, да су међу данашњим спаситељима отаџбине плаћеници које државе не сасвим дезинтересирале.

„Арбанија, какву нам представљају они од племенитог поријекла, који од вјекова живе у Италији, и они пустилови, којима је патриотизам извор користи, није права, какву је мало нас знаде: примитивна, која не трпи законе ни терете, кад и кад окрутна, вазда бунтовна, патријархална. Као држава у знатном обиму, из хиљаде узрока, била би извор трајних опасности за мир на Балкану. Као други Сан Марино са престоницом Валомом може гарантирати наше интересе, и ријешити проблем осталог становништва, које се најпослије много не разликује у темпераменту од својих сусједа, који би вишом културом боље успјели у управљању племенима разуздатим. Арбанаси на Цијевни у околини Затријелча потпуно су задовољни под Црном Гором, која им даје школе и цркве и оставља их у слободи у њиховом социјалном животу, подпомажући их да га развијају правцем модерне цивилизације.

„Најпослије треба знати, да је Црна Гора од вјекова од својих скромних средстава периодично трошила, помажући Арбанасе у њиховим побунама против Турака и да је Скадар од вјекова био циљ Црногораца, јер је Скадар кроз вјекове био српски, а никада центар живота арбанашког.

„У Италији мало су познати огромни напори, што чини Аустрија да замрси балканске односе, пошто није успјела њена политика divide et impera.

„По једном случају, који мојим младим санитаријским експедицијама пружује у руке врло важне документе, које сам ја био принуђен, да предам коме је требало, лично сам се увјерио, да се у Арбанији грозничаво радило, да се ипакне фиктивни национални покрет звечећим

турским стерлинзима, које нијесу долазиле из отоманских каса.

„Пошто су документи ови пали у моје руке у подераној куверти, држао сам да нећу, у ратном стању, учинити им дискрецију, ако се упознају њиховом садржином, прије него ли их предам, ко их заиште.

„Међу артијама било је запечаћених писама, упућених једној моћној личности миридитској, које нијесам отварао. Али остале, написане италијански, јасно откриваху простран план буњења арбанашког становништва, до тада индиферентног и мало противног Црногорцима, против његових ослободиоца. Ту се спомињало име једне високе католичке особе и једног другог Арбанаса, који чекајући шест илјада турских лира, позиваху католичке Арбанасе да их придруже са турским војницима. Посредник овога коварства није био Турчин, ни Италијанац, ни Рус, а католичке власти блоkirане иза Љеша, жаљаху се на малом успјеху мисије господина Х и на никакву помоћ многих фратара и попова, који се не макнуше на хитни позив туркофилских католичких власти. Не зна се, којим су путем новци пошли, али остаје факт, да се побуна против инвазије изјавила, и само се мало чета мухамеданаца придружило Турцима у Скадру... Вјечна неслога арбанашка разбила је овај покушај“.

Даље писац истиче равнодушност Јевропе према покољима, који су се вршили вјековима над Хришћанима, а данас се подиже против хришћанске цивилизације која их је ослободила!

Па овако завршује:
„Наш је интерес, да се Валона не утврди, и да се не учини насиље законитим аспирацијама балканских држава, те да не буду лишене плодова њихових побједа. Свако друго рјешење била би највиша неправда, коју ми не можемо санкционирати нашим оружјем.

„Арбанија није ништа учинила да заслужи независну државу; а ако то траже политичке потребе Јевропе, то не мора бити на трошак потока крви народа, који су ставили на коцку свој опстанак, за право на активнији живот у јевропском збору. Балкански народи, пуни енергије и скровитих врлина имају право да уживају плодове, допуштене побједиоцима свијех времена и свега свијета“.

По овим наводима може се видјети каквом је љубави према истини ова брошура написана, која је љубав и довела и руководила савјесног писца по овим нашим странама, чим нас обезбужује трајном благодарности.

Провођење Нове Године и Богојављење у војсци

— Из јужног дијела приморског одреда —

Прошао је весели празник Рождества Христова и већ наступају пошљењи дани 1912. године, године у којој ће Балкански Савез сјајну побједу над турском царевином обиљежити златним словима на страницама своје повеснице.

Дошао је и 31. децембра, скоро свако се спрема да пошљењи дио ноћи прошле године проведе код својих огњева на отвореном пољу. Око сваког огња може се видјети од 10 — највише 20 храбријех бораца. У здравље Његовог Величанства нашег Узвишеног Господара и његове владе свако је задовољан са животним намирницама. Нијесу ријетки случајеви да војска добије и напојницу у ракији. По вечери око огњева чују се весели разговори. Разговори се већином воде о јуначком пожртвовању и прегнућу Срба како из ранијег тако и из новијег ратовања, све то доводећи у везу са садашњим сретним разговорама. Ту се обично истичу великани на бојним пољима, које је народна поезија обукла у такво рухо да служи њиховим доцнијим покољењима као идеал при постигнућу завјетних Србинуних жеља. Нема тога војника коме при оваквом разговору срце живље не куцне за српску ствар. Уз такве разговоре вријеме обично брзо пролази а нарочито кад то вријеме не отежавају природне непогоде, које највише испољавају своју жестину у ово доба од године. Цијела ноћ прошла је без вјетра, кише а готово и овеће студени.

Наступио је први дан Нове Године и већ се чују поздравне ријечи, које храбри витезови упућују један другоме: „На здравље ти дошла Нова Година. Љетос је славио овђе а до године онамо гдје буде воља нашег Узвишеног Владара“. Има смјелих витезова, који се при таквом поздраву не устезају а да не означе мјеста у којима би се жељела прославити наредна Нова Година. Наравно, ту се именују српске области које су сада под туђим господарством.

Веома је карактеристично код црногорских војника што при поздраву један с другим без ријечи „поштено“ не желе да се ни један кући врати с бојног поља. Благо држави у чије су подручје

војници — ратници — задахнути таквим врлинама.

У прозорје виде се на зборном мјесту три чете од три баталиона, које — као обично — рано из изјутра полазе на предстражу у Какарич, да тамо, налазећи се у непосредној близини дивљега Азијата, посматрају кретања тог вјековног српског непријатеља. И ако природне непогоде више пута оставе на те челичне војнике маркатније трагове с обзиром на то што им природа службеног посла као да обављају неизоставно налаже да у одређеном им року времена у ком се имају наћи на предстражи ни за секунд главу од тих непогода не смију закљонити, ипак они полазе тако весело, као да ће тамо наћи своје сталне домове да проведу у њима одређени им рок стражарења. Сваком војнику дубоко су у срце урезане и потпуно свјеже поздравне ријечи Његовог Величанства Краља Господара, које је наш узвишени Владар упутио црногорској војсци, кад је на Се узео улогу врховне војничке управе. Тај нам је свети поздрав саопштен 15. новембра на зборним баталионским мјестима са највећим одушевљењем од стране надлежних нам баталионских команданта. За то није чудо што свако иде весело на ма какав одређени му посао.

У логору се са нестрпљењем очекује резултат рада изасланика ратујућих странака у Лондону. Још кад би велесиле биле неутралне! Ах тог радосног гласа. Свак би желио добити вијест: да су преговори прекинута а ратовање настављено. Нема тога војника, који потпуно није увјерен да би — у том случају — у најкраћем времену Цариград био у рукама савезничке војске.

Сваки баталион иде на зборно мјесто на молитву око 4 сата послје подна.

Тог дана по свршетку молитве држао је веома пригодан говор свештеник цеклинско-доброског баталиона војсци из истог баталиона. Ево кратке садржине тог говора:

Храбри црногорски соколови, мила моја браћо, на здравље ви дошла Нова Година.

Промисао Божија и воља нашег Узвишеног Владара солидарисана с вољом Његових у добри час сретних Савезника поставила је назад неколико мјесеци јаки ослонац за будући напредак савезних држава. Тај ослонац је камен о коме се је разбила ту до јуче велика и моћна турска царевина. Историја не памти да је у мање вријеме ни једна војска потукла тако брзо свога противника као што је то случај са сада ратујућим странкама.

Особито се срећан сматрам што ми је у дио пало те могу нагласити да се овим сретним ратовањем остварују идеје нашег Узвишеног Владара.

За своја безакоња турска царевина испашта сада своје грехове. Сјетите се само Владике Рада и Ивана Мажура нића, тих српских великана, у чијим су дјелима оцртана многа турска безакоња над српским народом, па зар се сваком неће из груди подићи усклик: хвала ти и слава велики Господе, што у своје вријеме свакоме дајеш по заслуги!

Дај Боже, да по Српство и друге наше Савезнике нова ера од ове године буде још од вишег значаја но за Српство Бадња вече од 1702 године.

Живио Њег. Вел. наш Узвишени Господар и Његов Дом!

Живио Балкански Савез!

Живијела моја храбра браћо!

То су биле завршне ријечи тог часног свештеника, који је још непотпуно изријечен од рана добијених на бојном пољу дошао поново, да — попут својих предшаственика — с крстом на прсима а пушком у руци крчи пут к олтару господњем.

Као што је проведена Нова Година тако обично и бива сваки дан.

Дошло је и Богојављење, дан крштења Богочовјека на ријечи Јордану. Тога дана око 9 сати изјутра трубни знаци пролазећи кроз ваздушне атоме донијели су знакове „збора“. Сва војска из цеклинско-доброског баталиона иде на своје зборно мјесто, гдје налази команданта баталиона.

Дошао је жељно очекивани час да се освете мјеста која од назад много времена некршћу заударују. На знак командата баталиона, у присуству којег се налазе подручни му официри, отпочиње обред светог водоосвећења. Оба свештеника раширених руку с крстом у руци и петрахијима о врату упиру своје погледе Свевишњему и врше св. обред водоосвећења. Киша пада и рекао би човек сједињује се са освећеном водicom, те натана околне пределе. Пјевање тропара „Војорданје“ и „Спаси Господи“ — приликом кропљења сваког војника — одјекује по Маломе Бишту. Са усклицима „Да буде срећно“ завршују тај свети обред свјештеници.

По свршетку светог чина командант позива војску пригодним ријечима да ускликну многољубљеном Владару „Живио!“ Бурним трокатним „Живио Господар!“ одзивају се храбри соколови.

Одмах иза тога командант је позвао г. г. официре, оба свештеника и учитеље из подручног му баталиона да их части ракијом. Ту је уч. Пејковић из здравно веома пригодним говором Њег. Вел. Краљу Господару, а један од активних учитеља Њег. Вис. Престолонашљеднику Данилу, главном инспектору црногорске војске.

„Обје здравице попраћене су бурним „Живио Краљ Господар!“ и „Живио Престолонашљедник Књаз Данило!“

Ето тако проводе сада вријеме на бојном пољу војници из јужног дијела приморског одреда.

Мали Бишт, 7. јануара 1913.

уч. Ђурановић

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Царски дар. Г. Гирс, цар.-руски посланик при нашем Двору, саопштио је Краљу. Влади да му је Његово Величанство Цар Никола II. благоизволио наредити, да купи 375.000 пуда жита и 180.000 пуда брашна да тај царски дар преда нашој Влади, да га ова подијели сиромашним породицама у Црној Гори.

Краљевска Влада са великом захвалношћу примила је саопштење о томе племенитоме царскоме дару.

И овај дар великодушног Императора наше вјековне заштитнице Русије видан је доказ ваздашњег старана и љубави руских царева према вјерној им Црној Гори. Вријеме, у које се речени дар шаље, чини га још драгоцијенијим и захвалност за исти још дубљом и трајнијом.

Отпоздрав из Атине. На телеграфски поздрав, који је предсједник општине цетињске послао у Атину стигао је овај телеграфски отпоздрав:

„Варош Атина и цио јелински народ шаљу из пријестонице братске поздраве јуначком црногорском народу и израз срдачних захвала Вама, вароши Цетињу и племенитим грађанима Ваше земље на израженој радости приликом побједне грчке флоте — заједничке побједне савезника против непријатеља православне вјере.

Учешће црногорског народа у нашој народној радости дубоко је тронуло цијели грчки народ и доказ тијесних веза савезника и заједничких осјећаја у сигурности за срећни свршетак њихове правичне и свете борбе“.

Телерам је потписао предсједник атинске општине Меркурис.

Из одбора за помоћ сиромашним породицама погинулих и тешко рањених Црногораца. Рад одбора: Не гледајући на то што је рад одбора отпочео још 18. децембра прошле године, констатује се факт, да из неких крајева Црне Горе, који су пострадали у овом рату, нијесу никако стизале молбе о помоћи, тако да број истих, по којима је одбор донио своје ријешење, не превазилази 460; узрок је овоме, по мишљењу одбора, тај, што заинтересоване пострадале породице нијесу на вријеме биле обавијештене. Желећи да се у што већој мјери, што брже и што већем броју сиромашних породица погинулих и тешко рањених притече у помоћ, одбор се овим обраћа *потоњи љут* свијема заинтересованијема, да се пожури с молбама, *ишто ће рад одборов трајати само до 28. фебруара* тек год., послје којег се рока ниједна молба неће узимати у обзир; исто се тако умољавају општинске и капетанске власти, да изволе на вријеме обавијестити заинтересоване.

Молбе из новоослобођених крајева потврђују једино Обласни Управитељи.

Поново се препоручује надлежним властима, да при овјеравању молба за помоћ с највећом тачношћу изнесе: 1) број чланова (мушких и женских) породице погинулог или рањеног; 2) њихове године старости и 3) имовно стање (рала земље, коса ливаде, винограда, горе, стоке, и т. д.), без чега се молбе такође неће узимати у поступак.

Молбе из унутрашњости треба слати поштом. Додијелене помоћи упућиваће се мољитељима било преко Општинске или капетанске власти, било преко нарочитог Одборског делегата. — Није, дакле, потребно долазити лично на Цетиње.

Детаљнији извјештај о досадашњем раду одбора биће публикован, по могућности, унаредном броју „Гласа Црногорца“. На ријешене до сад молбе издано је у новцу око 27.000 перпера, а у хаљинама и брашну 11.500 перпера.

Прилози Одбору. Већи дио доље именованих прилога примљени су преко Њ. Њ. В. В. Краља и Краљице, Њ. Ц. В. Велике

Књагиње Милице Николајевне и члвнова узвишене Краљевске Породице. —

У перперима:

Концерат г-ђе Е. И. Долине, Петроград 18.428, Таврички Гувернер Граф Апраксин 5064, Офицери 14-ог саперног батал., Петроград 1008, Клуб петроградских трговаца 7560, Општина петроградска 25.411-19, Г-ђа Пацевић 252, Председник земске управе, Курмиш 200, Благородно Собрание, Кременец 126 50, Госп. Сосновски, шеф царинско-пореског одјелѣња, Курск 75180, Управа 30-те артиљеријске бригаде, Минск, 129 50, господин Синозерски директор Реалке Макаријев Кострома 104 20, Секретар Пољопривредног Одјелѣња у Брест Литовски—Гродно 506, Г-ђа Јудмила Пластунов—Житомир 538 90, Земскаја Управа—Кинешма 1261, Општински Скуп Ананиев 1268, Округлено Земство—Петроград 1268, Земскаја Управа—Казан 2538, Госп. Јакунин Гувернер Екаторинославски 12.605, Савез Руских Људи—Одеса 4627, Г-ђа Ана Кутенева—Петроград 762, Г-ђа Нина Лопухина—Петроград 960, Генерал Ивашинцев—Гатчина 1536, 110-ти пешачки камски пук, Ковно 189 75, Госп. Иван Максимовић Некрасов 2580, Руско Слово, Москва, 10.193 28, Н. Н. преко Трговачке Банке, Москва 6920, Берзански Комитет, Казан 635, Земска Управа, Бендери 634, Округлено земство, Полтава 1263, Обласно земство, Кијев 6350, Одбор Балканског Црвеног Крста, Петроград 761, Госп. Павле Демидов, предводител племенства Кијевске Губерније 6347, Чиновници и радници руске јужно западне железнице—Кијев 1000, Одбор Црвеног Крста при Казанском Универзитету—Казан 3795, Госп. Адолф Шолц—Архангелск 2536, Чиновници трговине Шчетвикина Казан 307 75, Епархијално Женско училиште Перм 25, Редактор новине „Волгар“ 2733 39, Таврички комитет за помоћ балканским Словенима—Симферопол 3192, Бјелоруски Општински скуп—Вилна 250, Поштанско-телеграфски чиновници казанског округа 557 50, Ростовски градоначелник (женски добротворни комитет), Ростов 2515 50, вице-адмирал Вирен, заповједник порта Кропштадт 1276, Председ. славо-грчког одбора, Владивосток 1436 25, Друштво Црвеног Крста, Минск 3237 50, Добротворно славенско друштво, Петроград 4787 50, Општина Москве 37.976 36, Подолска земска управа, Подолск 12.675 38, господин Леонида Артеменко, потпоручик 1-вог понтонерског баталеона, Петроград 2600, Одбор Црвеног Крста—Екаторинослав 2422, грађани вароши Орембурга (преко гувернера) 4062, Управа Земске Банке—Херзонска Губернија 10.160 28, Савезски Национални Савез, Одеса 2836 08, официери 6-ог стрелачког пука, — Келци 630, официри 7-ог стрелачког пука—Ченстохоф 1055 88, 1-ви сибирски железнички баталеон Забайкалска Облас 630, одбор за припрему забава у одеском град. позоришту у корист Словена 3161 37, Редакција листа „Војарства и Ботанике“ Орел 360 44, Општ. Вијеће — Тула 252, грађани вароши Бријанск, Орлеска Губер. 1134, Славенски одбор, Виница 882, г-ђа Аделанда Јушкова, Јалта 252, Татари из Јалте 1499 92, Камергер Попов, Јалта 1260, г-ђа Олга Гончаров, Јалта 504, Чешки одбор из Омаче, Небраска, Америка, преко српског народног одбора, Њу-Јорк 1225, Н. Н. из Далмације 50.

У свему перпера 236.056 22.

Одбор за помоћ фамилијама савезничких ратника и балканског становништву (грађанско одјелѣње) из Женеве послао је 35 сандука разне робе, а таврички комитет за помоћ балканским Словенима осам бала разне робе и три заведљива бијелог рубља.

Црвени Крст. Друштво Црногорског Црвеног Крста примило је даље ове прилоге у перперима:

Прилози сакупљени у Тредвилу, Аљаска: Гајо Ј Павловић 62 10, Јово Томановић 50 40, Илија М. Павловић 49 20, Секуле Станковић 24 60, Шћепан Деретић 24 60, Илија Дозета 24 60, Јово Ерор 24 60, Милован Шупица 24 60, Симо Поповић 24 60, Трифко Ракочевић 24 60, Јово Поповић 24 60, Јово Ајдуковић 24 60, Раде Шараба 24 60, Милосав Ђировић 19 60, Бани Копрад 17 20, Машо Дабановић 14 70, Пале Бјелотовић 12 30, Томо Поповић 12 30, Саво Митровић 12 30, Раде Поповић 12 30, Марко Ст. Вавић 12 30, Петар Обрадовић 12 30, Петар Тановић 12 30, Иво Ивановић 12 30, Ђуро Беко 12 30, Митар Беко 12 30, Милан Ђук 12 30, Крсто Мршуља 4 90, Марија Музић 3 70, Лука Р. Дабановић 2 46, Ђурђана Р. Дабановић 2 46, Видо Ајчевић 2 46, Срђен Ајчевић 2 46, Јован Ајчевић 2 46, Гослава Ајчевић 2 46, Херолд Монрес 2 46, Никола Твардовић 2 46, М. Арђер 2 46, Лондид 2 46, Лујо Кевилсон 2 46, Јован Ђуричић 2 46, Зонандра 2 46, Дело Гасперино 2 46, Гост Нелсон 2 46, Јеме Девисон 2 46, Јон

Ројкунст 2 46, Драголовић 2 46, Јован Стипамчић 2 46, Јозо Афрић 2 46, Јос Ђакобсон 2 46, Вилијан Нолвер 2 46, Мартин Стројинт 2 46, Виктор Илалучети 2 46, Ђарлес Свансон 2 46, Нелс Андерсон 2 46, Л. Килборн 2 46, Аскар Стеншфет 2 46, Јамес Рамсеи 2 46, Јохан Олесон 2 46, Фред Хансон 2 46, Јохан Донкан 2 46, Ђерлес Маркуес 2 46, Адвард Кристое 1 22, Матија Служо 1 22, Стеван Матушевски 1 22, Јохн Нелсон 1 22, Емануел Ђонсон 1 22, Ернест Кадерлоф 1 22, Аугуст Ди Вос 1 22, С. Хирата 1 22, У. Мирата 1 22, У Јамамото 1 22, Т. Скеда 1 22, К. Танкуа 1 22, П. Ахакуна 1 22, Фуката 1 22, Шитанда 1 22, Андро Марачић 1 22, Ђицама Мартимато 1 22, Мат. Маки 1 22, Микс Вами 1 22, Адолф Бурк 1 22, Дави Хаузел 1 22, Елвард Макентајер 1 23, Ђарлес Јохнсон 1 23, Дик Мр Кормик 1 23, Куеман Боконтут 1 23, Сланзо 1 23, Мрто Мазео 1 23, Јозеф Ружић 0 62, Васо Милановић 14 70, Анђелија Ајчевић 2 40, Јован Шкудрић 12 30, Крсто Бегенишић 12 30, Ристо Дабановић 12 30, Нико Дабановић 12 30, Трифко Павловић 12 30, Миле Мирковић 12 30, Раде Станковић 12 30, Илија Кнежевић 12 30, Саво Давидовић 12 30, Војин Ђукић 12 30, Лука Ђировић 12 30, Томо Риђешкић 12 30, Вуле Ђировић 12 30, Ђукан Матијевић 12 30, Илија Јанчић 12 30, Мане Косановић 12 30, Саво Ковач 12 30, Мило Бројевић 12 30, Саво Пајић 12 30, Марко Мршуља 12 30, Гојко Муришић 12 30, Никола Ераковић 12 30, Никодим Радуловић 12 30, Никола Вавић 12 30, Крсто Вавић 12 30, Марко Вавић 12 30, Петар Милошевић 12 30, Шпиро Јелић 12 30, Томо Дабановић 12 30, Ђуро Грубач 12 30, Петар Вучић 12 30, Ђуро Хрњак 12 30, Саво Чуковић 12 30, Дамјан Пашић 12 30, Дмитар Кнежевић 12 30, Буле Матијановић 12 30, Никола Вујичић, 12 30, Ђукан Пемац 12 30, Обрад Бјелотомић 12 30, Иван Томичић 12 30, Стеван Продановић 12 30, Стојан Кнежевић 12 30, Јово Петровић 12 30, Алфред Гејс 12 30, Петар Косановић 12 30, Дале Трбовић 9 80, Зорка Трбовић 9 80, Даница Трбовић 9 80, Саво Томашевић 9 80, Кристина Станковић 7 38, Мирко Гавриловић 7 38, Тодор Мрачевић 7 38, Мато Сеферовић 7 38, Шћепан Сеферовић 7 38, Ђуро Томичић 7 38, Милан Пушић 7 38, Никола Беко 4 90, Михајло Станковић 4 90, Марко Матковић 4 90, Вуксан Грубовић 4 90, Јово Радовић 4 90, Милан Томичић 4 90, Ђуро Тропољцац 4 90, Спасоје Лучић 4 90, Томо Јовановић 4 90, Никола Ивановић 4 90, Јован Ковач 4 90, Раде Дадашевић 4 90, Иша Репарић 4 90.

Херцеговци преко Николе Јањића, Монолитха (Америка): Никола Јањић 61, Томо Рувар 24 40, Симо Јањић 36 20, Максим Сутар 12 20, Шћено Вицо 24 40, Михо Ђебеџија 12 20, Петар Спаић 12 20, Ђетко Голјијанин 12 20, Драго Вујачић 48 80, Јован Ратковић 24 40, Спасоје Ратковић 12 20, Благоје Николић 61, Гајо Милидраг 24 40, Петар Перишић 24 40, Душан Јањић 24 40, Данило Јањић 12 20, Благоје Лажегић 12 20, Ђорђо Вуковић 12 20, Литар Кокотовић 12 20, Јован Миловић 12 20, Милан Милидраг 24 40, Никола Асановић 12 20, Васо Хрњез 24 40, Душан Поповић 12 20, Коста Стајић 12 20, Петар Вицо 12 20, Спасоје Козић 12 20, Спасоје Илијић 12 20, Ђетко Илијић 12 20, Трифко Лажегић 12 20, Видоје Топаловић 12 20, Владо Ђук 12 20, Ђорђо Перишић 12 20, Милан Кривица 12 20, Васо Вучић 12 20, Крсто Рађеновић 12 20.

Прилози сакупљени у Steubenville, Ohio (Америка): Руска црк. општ. Св. Петра и Павла 100, Вајо Ивошевић 65, Милић Додић 52 50, Јово Вујновић 36 25, Ђуро Еремић 31 25, Дале Вукелић 28 75, Симо Јурјевић 25, Тодор Крњић 25, Симо Дивић 24 88, Топаић и Гргић 20 62, Никола Павловић 20, Буре Крњић 16 25, Никола Милановић 15, Бранко Мудришић 12 50, Драгић Ралић 12 50, Паво Ливада 12 50, Раде Поповић 12 50, Никодим Стојаковић 12 50, Миле Опалић 12 50, Милан Квочка 12 50, Михаило Крњић 12 38, Миле Милановић 7 50, Дале Гоић 7 50, Никола Чубро 7 50, Илија Ђукић 7 50, Мане Ливада 7 50, Раде Додић 7 50, Душан Лађарац 7 50, Ђуро Повић 7 50, Лазо Родич 7 50, Ана Лађарац 7 50, Ђ. Вунетић 5, Бико Ралић 5, Мићо Момчиловић 5, Јово Повић 5, Дале Дуновић 5, Миле Гечумац 5, Д. Јајић 5, Петар Поповић 5, Мато Абрамовић 5, Урош Чавић 5, Сава Дражић 5, Д. Пила 5, Никола Зец 5, Милка Додић 5, Лазо Милошевић 5, Раде Ливада 5, Милован Крњић 5, Никола Смиљанић 5, Ђуро Крњић 5, Дале Зороје 5, Плавша Лесковац 5, Милан Путић 5, Боро Петровић 5, Раде Зороје 5, Раде Еремић 5, Петар Вишић 5, Марко Тепавац 5, Наранча Вујновић 5, Кеди Вукелић 5, Милка Чавић 5, Мара Еремић 5, Марија Гргић 5, Стана Топаић 5, Латинка Ралић 5, Петар Милошевић 5, Миливој Поповић 5, Лазо Галић 5, Драгић Бараћ 5, Милан Пешут 5, Штиг Бергер 4 37, Енди Шварц 4 13, Младен Паић 3 75, Симо Божић 3 75, Батко 2 50, Милка Зец 2 50, Бранко Еремић 2 50,

Ђорђе Јурјевић 2 50, Кузман Јовић 2 50, Стаме Ливада 2 50, Ђуко Ливада 2 50, Лепосава Путић 2 50, Смиља Буњевац 2 50, Марта Вишић 2 50, Ката Квочка 2 50, Илија Банић 2 50, Гига Стојачевић 2 50, Ђуро Павков 2 50, Живо Терзић, 2 50, Милан Павков 2 50, Сава Терзић 2 50, Бранко Панић 2 50, Лазар Анђић 2 50, Чела Бугарски 2 50, Срета Илић 2 50, Паја Кузманов 2 50, Јово Нешић 2 50, Младен Востарев 2 50, Латинка Радошевић 2 50, Марко Тепавац 2 50, Миле Катић 2 50, Јово Грковић 2 50, Сава Драговић 2 50, Никола Тепавац 2 50, Илија Гојић 2 50, Марко Смолановић 2 50, Пиро Радаковић 2 50, Милован Божић 2 50, Тодор Павић 1 25, Бошко Васаров 1 25, Сава Диздар 1 25, Милован Јузбашић 1 25, Никола Прица 1 25, Милан Момчиловић 1 25, Пава Тепавац 1 25, Р. Милковић 1 25, Мане Ракинић 1 25, Никола Поповић 1 25, Миле Селак 1 25, Смиља Тепавац 1 25, Лука Дражић 1 25, Милован Чакширан 1 25, Јово Момчиловић 1 25, Мика Мамула 1 25, Милка Мамула 1 25, Ђуро Адамовић 1 25, Ђуро Кларич 0 62, Анка Тепавац 0 62, Милан Селак 0 62, Ђуро Девић 0 62, Раде Дивић 5, Ђоко Кушић 12 50, Милица Кушић 12 50, Петар Лалић 5, Петар Зебић 5, Трговици енглески 143 14, Од једне забаве 155 50.

Историјско филолошко друштво, Њежин (Русија) 187 50, Друштво Карелског Братства, Выборг (Русија) 312 50, Инспектор нар. школа, Новомосковск (Русија) 150, Норд Томсон, секр. комит. црногорског, Амстердам 4000, Шест кореспондената, Цетиње 120, Амерички Црв. Крст, Вашингтон 497 56, Српски Нар. Одбор, Њујорк 9780.

Прилози сакупљени у Батровици (Сријем): Аница Стаменић 0 50, Васо Марковић 0 50, Лазо Јевтић 1, Никола Митровић 1, Милош Катанић 0 50, Јово Катанић 0 50, Михајло Видовић 0 50, Мио Мартиновић 1, Марија Мартиновић 0 50, Васо Перић 1, Марија Перић 0 50, Ђоко Трумић 1 50, Вељо Јергић 2 50, Сока Трумић 1, Владимир Погрнић 1, Ангелина Шумановић 0 50, Султана Витомировић 1, Ђоко Бугарски 0 50, Душан Бугарски 0 50, Љубица Бугарски 0 50, Зорка Орешчанин 0 50, Родољуб Орешчанин 0 50, Живан Вучковић 0 50, Милево Алимичић 1, Душан Милисавац 1.

Прилози сакупљени у Јасенашу (Сријем): Ђуро Ацкета 2 50, Јајим Глумбић 1, Алекса Караџија 1, Анка Поповић 1, Вукасин Поповић 1, Владимир Поповић 0 50, Невенка Поповић 0 50, Јаков Павловић 0 50, Јандрица Белацац 0 50, Миле Миљановић 0 50, Никола Јефтимија 0 50, Тејо Покрајац 0 50, Аница Павловић 0 35, Јоцо Лујажић 0 25, Фрањо Павловић 0 25, Мих. Ђукић 0 25, Зорка Ђукић 0 25, Алекса Ацкета 0 25, Никола Мермош 0 25, Никола Крајновић 0 25, Милош Ђурић 0 25, Стево Рајић 0 25, Матија Милашиновић 0 25, Станко Ивакић 0 25, Илија Поповић 0 20, Душан Поповић 0 20, Јандра Крајновић 0 20, Стојан Лазарац 0 20, Драгица Лујажић 0 20, Ана Рајић 0 20, Симо Цвикић 0 20, Алекса Јефтимија 0 20, Боја Белацац 0 15, Ката Цвикић 0 10, Ката Ускоковић 0 15, Јула Цвикић 0 05, Јелена Поповић 1, Емилија Поповић 1.

Прилози сакупљени у Дубрави (Сријем): Раде Вишић 40, Срп. Штедионица 25, Н. Н. 25, Теодор Вишић 7 50, Никола Кукић 5, Мане Затезало 5, Стеван Микашиновић 2 50, Илија Вишић 2 50, Ивица Рендулић 2 50, Никола Боснић 2 50, Раде Пртљага 2 50, Обитељ Вранић 2 50, Симеон Карапаца 2 50, Јелена Карапаца 2 50, Милош Мандић 2 50, Мићо Ребић 5, Никола Микашиновић 1, Илинка Јањанин 2, Шпиро Мандић 1 50, Ђуро Вишић 1, Ђуро Ребић 1 50, Ђуро Јаковић 1, Ђуро Вучелић 1, Стеван Шелељ 1, Петар Вучелић 1, Сара Ребић 1, Миле Ребић 1, Мићо Ребић 1, Петар Ребић 1, Симо Јањанин 1, Рафаило Ребић 1, Тодор Вишић 1, Симо Ребић 0 50, Симо Затезало 0 50, Милета Вишић 0 50, Илија Вучелић 0 50, Петар Затезало 0 50, Ђуро Ребић 0 50, Вајо Вучелић 0 50, Петар Јањанин 0 50, Триво Вишић 0 50, Ђоко Затезало 0 50, Анђелија Вишић 0 50, Сава Вишић 0 50, Душан Ребић 0 50, Милин Шелељ 0 50, Миле Ребић 0 50, Милета Ребић 0 50, Ђуро Ребић 0 50, Васил Ребић 0 50, Симо Ребић 0 50, Никола Ребић 0 50, Остоја Јањанин 0 50, Михајло Јаковић 0 50, Ђуро Јањанин 0 50, Милош Јаковић 0 50, Петар Јаковић 0 50, Марко Затезало 0 50.

Никола Петровић, Карловци 66. Преко Царске Руске Мисије, Цетиње: 1. департаман Мин. Иностр. Циела, Петроград 500 75, Редакција листа „Харбински Весник“, Харбин 44 13.

Ј. Коршеник, Питсбург (Америка) 56, Maizon Jakl, Меган (Аустрија) 30, Учитељи и ученици ж. гимназије, Лугамск 192 50, Наставници гимназије, Брђанск (Русија) 62 50, Sans et. Peschka, Беч 100, Учитель Влад. Штелецки, Рењи (Русија) 57 50, Учитель и ученици гимназије, Јелисаветград (Русија) 192 50, Команда 58 пеш. пука, Николајев (Русија) 301 73, Егзекутор Гл.

Интендантске управе, Петроград 125, Одбор за скупљање прилога, Асунион (Парагвај) 955, Др. Р. Сарделић, Котор 50, Мико Дежуловић, Котор 20, Срп. Штедионице, Глина 250, Др. Меншиков, Маркарјев (Русија) 250, Н. Н. 96, Т. Хоен, краљ. консул, Брисел 96.

Званични огласи

ОГЛАС

Сви ниже изложени Закони, Стеногр. Биљешке Црногорске Народне Скупштине за Краљевину Црну Гору и Албуми, Јубиларна издања са назначеним цијенама могу се добити на Цетињу у књижарама: Мартиновића и Иванишевића и А. Рајнвалда; у Подгорици у књижарама: Коста К. Станића, Рундо и Загора и П. Вукотића; у Никшићу у књижарама: Симата Гарчевића и Ш. Лаковића; у Колашину: у књижари: Кујаџића и Тошковића.

Албуми

— Јубиларна издања —

Албум слике из Црне Горе од перп. 1910 године 3—
Албум Владајуће Куће Петровић—Његош од 1910 год. 4—
Албум Владајуће Куће Петровић—Његош у луксузном издању 50—
Цетиње, 1911.

Управа Држ. Штампарије.

Приватни огласи

Црногорска Банка

НА ЦЕТИЊУ

прима улоге на штедњу и по текућем рачуну уз повољне услове. Купује и продаје чекове на сва мјеста Јевропе и Америке. Купује и продаје стране новце уз најповољније курсеве. — Врши исплате како за Цетиње тако за сву Црну Гору уз врло повољне услове и брзо. Исто тако за иностранство.

Банка је у вези са банкама првога реда у Русији, Њемачкој, Аустрији, Угарској, Босни, Хрв. Славонији, Француској, Италији, Енглеској, Америци и т. д.

У данашње вријеме најгодније је новац шиљати преко Црногорске Банке. П. п. бр. 883, 10, 10

НА ЗНАЊЕ

Пошто је мој син Крсто Н. Ристовић непунорасан, одвише раскопан и сувине постао расипач наше имовине, — то овјем стављам до знања свакоме, да од данас па у будуће ни за какве његове дугове одговарати нећу чега ради сваког заинтересованог овим објављујем у смислу законских прописа.

Подгорница, 3. јануара 1913. Нешо Т. Ристовић.

ОГЛАС

У Липову је основано читаоничко друштво под именом:

„НАРОДНА ДРУШТВЕНА ЧИТАОНИЦА У ЛИПОВУ“.

Друштво је циљ, да набављањем савремених књига, часописа и разних листова, шири у народу свјесност, познавање савремене српске и стране књижевности и у опште, да се користи свијем онијем, што се из читана поменутих књига и листова користити може.

Друштво је на дан 29. августа ове год., у просторијама мјесне основне школе одржало прву редовну скупштинску сједницу, на којој је за свог Високог покровитеља изабрала Ђ. С. К. Павла.

У друштвену управу изабрати су: Председник, ком. Сава Лазаревић. Потпредседник, кап. Неђељко Драшковић. Секретар, Ристо Бојовић. Благајинић, Милосав Петровић.

Чланови: Милић Милошевић, Тодор Пулетић. У Надзорни Одбор: Учитель Милош Радовић, кап. Периша Машковић, Томо Марковић.

Потписата управа, према повјереној јој дужности, апелује на све интелигентније људе, којима ова и сличне установе на срцу леже, на ма гдје се они налазили, да по могућности исту потпомогну, како би се ударила што боља основа за даљи развој и опстанак ове корисне установе. На чему ће им друштво, трајно благодарно остати.

У то име свима шаљемо братски поздрав.

Липово, 8. септембра 1912. год.

Управа Липовске Читаонице:

Дјеловођа, Председник, Ристо М. Бојовић, ком. Сава Лазаревић.

Р. 200, бр. 867, 1, 1.

Мојој никад непрежаљеној супруги

† К А Т И

давају годишњи парастос у четвртак, 24. јануара ове год., у 10 сати прије подне, на новом гробљу, што чиним до знања мојим сродницима, кумовима и пријатељима.

Цетиње. Р. 36, бр. 12, 1, 1. Стево Јоков Деља.